رویداد

ارائه ۳۲ طرح پیشنهادی برای موتور جست‌وجوی بومی

● **شرق:** شورای راهبری جویشگر بومی از پذیرش ۳۲ طرح پیشنهادی مرتبط با راه‌اندازی موتور جست‌وجوی بومی در کشور خبر داد. در این نشست که با حضور رئیس و اعضای این شورا در محل سازمان فناوری اطلاعات برگزار شد، گزارشی از آخرین بررسی‌ها و نتیجه پیشنهادهای واصل‌شده در فراخوان طرح جویشگر بومی شامل «طرح‌های دارای محصول آماده، طرح‌های ایجاد و توسعه محصول، طرح‌های پژوهشی و طرح‌های زیرساخت» توسط مجری این طرح، ارائه شد. این پیشنهادها از دو منظر فنی و کسب و کار و با درنظرگرفتن ۱۰ سناریو موردارزیابی قرار گرفت که در نتیجه در بخش محصول آماده ۱۵ طرح، در بخش پیشنهاد ایجاد و توسعه محصول پنج طرح، در بخش زیرساخت‌ها یک طرح و در بخش پژوهشی شامل سه حوزه زیرساخت پردازشی، سرویس و قوانین و مقررات سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و محیط‌زیست، ۱۲ طرح در فهرست اولیه قرار گرفته است.

معرفی ۵ دستگاه اجرائی برتر در دولت الکترونیک

● **مهر:** نظام پایش شاخص‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات ایران پنج دستگاه اجرائی برتر به‌نسبت شاخص‌های مربوط به توسعه و استقرار دولت الکترونیک را اعلام کرد. درگاه پایش جامعه اطلاعاتی ایران براساس شاخص‌های نظام پایش ICT، توسعه دولت الکترونیکی در ایران را موردارزیابی قرار داد. در این رده‌بندی که مبنای آن ارزیابی معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس‌جمهور در سال ۹۱ است، وزارتخانه‌های راه و شهرسازی، جهاد کشاورزی، نفت و نیرو چهار وزارتخانه برتر در این شاخص هستند و پس از این وزارتخانه‌ها، وزارتخانه‌های آموزش‌وپرورش، ارتباطات و فناوری اطلاعات و صنعت و معدن با امتیازات یکسان در مکان‌های بعدی این رتبه‌بندی قرار گرفته‌اند. درهمین‌حال وزارت امور اقتصادی و دارایی، دادگستری، سازمان ملی استاندارد و وزارت تعاون در پایین‌ترین جایگاه این دستگاه‌های اجرائی قرار دارند. در انتهای این جدول که مربوط به رتبه ۱۹ تا ۲۱ می‌شود، وزارتخانه کشور، سازمان تبلیغات اسلامی، سازمان میراث فرهنگی صنایع دستی و گردشگری، سازمان تعزیرات حکومتی و سازمان حفاظت محیط‌زیست قرار دارند و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در این رده‌بندی آخرین مکان جدول را در رتبه ۲۲ به خود اختصاص داده است. در این ارزیابی‌ها مشخص شده که ۹۲ درصد خدمات وزارت شهرسازی به‌عنوان وزارتخانه برتر به صورت الکترونیکی انجام می‌شود و این وزارتخانه صددرصد خدمات خود را به دفاتر پیشخوان واگذار کرده است. درهمین‌حال صددرصد خدمات دورکاری، شناسه ملی و ایجاد پایگاه اطلاعات در این وزارتخانه شکل گرفته است. درهمین‌حال صددرصد خدمات وزارت جهاد کشاورزی به صورت الکترونیکی بوده و صددرصد خدمات این وزارتخانه نیز به دفاتر پیشخوان واگذار شده است. این وزارتخانه از حیث الکترونیکی‌کردن فرایندهای مشترک صددرصد، شناسه ملی اشخاص حقوقی و ایجاد پایگاه داده اختصاصی نیز صددرصد عمل کرده است اما در زمینه دورکاری به روش الکترونیکی موفقیتی نداشته است. این در حالی است که وزارت ارتباطات به‌عنوان متولی بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات کشور در شاخص ارائه خدمات به صورت الکترونیکی، الکترونیکی‌کردن فرایندهای مشترک و شاخص دورکاری به روش الکترونیکی رتبه چهارم را به خود اختصاص داده است. در این رده‌بندی این وزارتخانه در شاخص ایجاد پایگاه اطلاعات داده‌های اختصاصی رتبه پنجم، در شاخص شناسه ملی اشخاص حقوقی رتبه هشتم و شاخص واگذاری خدمات به دفاتر پیشخوان با ۶۰ درصد پیشرفت رتبه ۷ را از آنِ خود کرده است.

نتیجه‌گیری گوگل اشتباه است

● **فارس:** گوگل پاسخ رسمی خود به ادعاهای اتحادیه اروپا در مورد انحصارطلبی تجاری را به کنت واکر کنسول این اتحادیه، ارائه کرد. در این جوابیه تمامی فرضیه‌هایی که براساس آن گوگل به نقض حقوق رقبای تجاری‌اش متهم شده، غیرمعتبر دانسته شده است. کمیسیون بررسی رقابت در اتحادیه اروپا معتقد است گوگل تلاش می‌کند خدمات وابسته خود را در موتور جست‌وجوی این شرکت بالاتر از خدمات شرکت‌های رقیب نشان دهد و حتی اگر کیفیت خدمات شرکت‌های رقیب بهتر باشد، باز هم ابتدا خدمات گوگل به نمایش درمی‌آید. کمیسیون اروپایی وابسته به اتحادیه اروپا پس از دریافت و بررسی شکایات شرکت‌های اروپایی و آمریکایی خواستار پاسخ گوگل در این زمینه شده است. در صورت محکومیت گوگل این شرکت مجبور خواهد شد تا ۱۰ درصد از گردش مالی جهانی خود را به عنوان غرامت بپردازد و این رقم قابل‌توجهی است که به میلیاردها دلار بالغ خواهد شد. پس از بررسی جوابیه گوگل تصمیم نهایی در این زمینه صادر خواهد شد و البته گوگل در صورت محکومیت می‌تواند تقاضای فرجام‌خواهی کند.

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات:

فعالیت مجدد شبکه‌های اجتماعی بستگی به تجدیدنظر کارگروه تعیین مصادیق دارد

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات می‌گوید: «یکی از موضوعات بسیار مهم دولت یازدهم، تصحیح و تسهیل روابط در عرصه بین‌المللی است، زیرا بخش مهمی از مسائل به روابط خارجی مربوط می‌شود، از این رو تصحیح چهره نظام و تغییر افکارعمومی نسبت به ایران موضوع مهمی است که باید موردتوجه قرار گیرد». اظهارات محمود واعظی در پاسخ به پرسش ایسنا مبنی بر اینکه با وجود گلایه‌هایی درباره استفاده برخی از اعضای دولت و فعالیت آنها در شبکه‌های اجتماعی مختلف مانند فیس‌بوک و توییتر با توجه به خلاف قانون بودن، مطرح شده است. واعظی از جمله وزرای کابینه دولت یازدهم است که همواره سعی در توجیه رفتار دولت نسبت به استفاده از شبکه‌های اجتماعی کرده، حال آنکه خود او هیچ‌گاه صفحه‌ای در هیچ شبکه اجتماعی خارجی -به غیر از اینستاگرام- ندارد. پس از روی‌کارآمدن دولت یازدهم اخباری مبنی بر حضور برخی وزرای کابینه در شبکه‌های اجتماعی از جمله وزیر ارشاد، وزیر نفت، رئیس دفتر ریاست‌جمهوری، معاون اول رئیس‌جمهور، معاون زنان و امور خانواده و دیگر افراد منتشر شد که برخی از آنها حضور خود را تکذیب کردند و برخی دیگر به توجیه حضورشان پرداختند. اما وزیر ارتباطات در ادامه صحبت‌های خود درباره شبکه‌های اجتماعی می‌گوید: یکی از اهداف جدی دولت آن است که حقوق شهروندی موردتوجه جدی قرار گیرد. بحث دسترسی آزاد به اطلاعات نیز از جمله بخش‌هایی است که به حقوق شهروندی مربوط می‌شود و در این زمینه با وجود اینکه قانون مجلس مدت‌ها مورد بی‌توجهی قرار می‌گرفت اما اکنون طبق مصوبات مجلس این مسئله دنبال شده و در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی جلساتی درباره آن برگزار می‌شود. او ادامه می‌دهد: نگاه ما به شبکه‌های اجتماعی نیز بر پایه این دو اصل شکل گرفته است. البته طبیعی است شبکه‌های اجتماعی همان‌قدر که فایده‌هایی به دنبال دارند، ممکن است آسیب‌هایی را نیز همراه خود داشته باشند اما وظیفه دولت آن است که این فواید را براساس نیاز مردم و ارتباط آنها افزایش داده و در مقابل، جلوی آسیب‌ها و تهدیدها را بگیرد. به گفته او، برای این کار تلاش‌های متعددی شده اما در اولین گام لازم است مردم را آگاه کنیم که بدانند بدون کمک آنها مبارزه با آسیب‌های شبکه‌های اجتماعی امری سخت و دشوار است. البته این موضوع به آن معنا نیست که ما وظایف خود را انجام ندهیم. او می‌افزاید: ما وظیفه و مسئولیت خود می‌دانیم که به این مقوله توجه کنیم. من نیز همان نگاهی را که در برابر این موضوع در خانواده کوچک خود دارم، در خانواده بزرگ ایرانی هم اعمال می‌کنم. اکنون فیلترینگ هوشمند به این دلیل طراحی شده که امروزه شبکه‌هایی وجود دارند که ممکن است کمتر از ۱۰ درصد آنها مضر باشد اما بخش مهمی از اطلاعات علمی و مهارت‌های مختلف به واسطه این شبکه‌ها قابلیت انتقال دارد و برهمین‌اساس نباید مردم ما از این امکانات محروم باشند. فیلترینگ هوشمند نیز براین اساس به‌طور جدی مورد توجه قرار گرفته است تا با استفاده از آن امکان دسترسی مردم از این شبکه‌ها به‌طورکلی مسدود نشود. واعظی فیلترشدن یا نشدن را همانند جنگ الکترونیکی دانسته و بیان می‌کند: در این زمینه هم‌زمان با ما دیگران نیز اقدامات متعددی را انجام می‌دهند تا در این حوزه اندیشه‌های خود را وارد کنند، براین اساس ما تصمیم گرفتیم با همکاری ۱۱ دانشگاه طرح فیلترینگ هوشمند را موردتوجه قرار داده و بودجه‌ای که برای آن در نظر گرفته‌ایم به گونه‌ای تعریف شده است که برای آن محدودیتی وجود ندارد. او به اجرای طرح فیلترینگ هوشمند پرداخته و می‌گوید: این طرح یک روند سه مرحله‌ای دارد که اکنون در مرحله دوم آن هستیم که امیدواریم تا پایان سال تکمیل شود. اجرای این پروژه حالت تک‌وپاتک دارد و زمان اجرائی‌شدن کامل آن بستگی به کمک متخصصان بومی دارد. او ادامه می‌دهد: در هر صورت دولت اعتقاد دارد تمام شبکه‌های سالم در اختیار مردم قرار گیرد اما در این زمینه روی سالم‌بودن فعالیت این شبکه‌ها اصرار داریم؛ اگرچه تاکنون در این حوزه با فشارهای زیادی مواجه شدیم اما مقاومت کرده‌ایم و حال هم از مردم می‌خواهیم کمک کنند که این شبکه‌ها فضای سالمی داشته باشند تا فعالیت آنها استمرار داشته باشد. او می‌گوید: با این وجود ما مجبوریم شبکه‌های داخلی خود را نیز داشته باشیم و برای استفاده از این شبکه‌ها لازم است مردم خیالشان راحت شود که اطلاعات آنها محفوظ است. او تاکید می‌کند: اینکه گفته می‌شود اگر شبکه‌های داخلی فعالیت کنند، جلوی فعالیت شبکه‌های خارجی گرفته می‌شود تصور نادرستی است. ما اعتقاد داریم تمام مکالمات مردم از طریق هر شبکه‌ای، حریم خصوصی آنها محسوب می‌شود و دولت در این حریم دخالت نمی‌کند مگر اینکه در این زمینه حکم قانونی وجود داشته باشد. البته زمانی که حکم قانونی وجود داشته باشد داخلی یا خارجی‌بودن این شبکه‌ها تأثیری نداشته و تمام فعالیت‌های صورت‌گرفته در آنها مانیتور خواهد شد. وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات می‌گوید: بحث فیلترینگ فیس‌بوک و توییتر در گذشته تصویب شده و قبل از این دولت رخ داده است؛ حال ممکن است با اجرای طرح فیلترینگ هوشمند ما تلاش کنیم این شبکه‌ها نیز بار دیگر فعالیت کنند، اما در این زمینه کارگروه تعیین مصادیق مجرمانه رایانه‌ای تصمیم‌گیرنده است و فعالیت مجدد این شبکه‌ها بستگی به تجدیدنظر این کارگروه دارد و تنها به وزارت ارتباطات مربوط نمی‌شود؛ چراکه ما تنها یک عضو در این کمیته داریم. او می‌افزاید: وقتی یک شبکه مسدود است، مسدودبودن آن برای همگان است. حال اگر چند نفر از مسئولان به‌دلیل مسئولیت‌هایی که در حوزه بین‌الملل دارند از چنین شبکه‌ای استفاده می‌کنند به احتمال زیاد از مقامی اذن و مجوز گرفته‌اند و این‌گونه نبوده که ما برای آنها شبکه‌ای باز بگذاریم. احتمالا آنها نیز با همان روش‌های سایر مردم از این شبکه‌ها استفاده می‌کنند، در فیس‌بوک و توییتر فعالیت می‌کنند. با این حال او درباره اینکه اقداماتی که تاکنون از سوی برخی دولتمردان در زمینه فعالیت در این شبکه‌ها صورت گرفته قانونی است یا خیر می‌گوید در جایگاهی نیستم که بتوانم چنین موضوعی را اعلام کنم.

> **وقتی یک شبکه مسدود است، مسدودبودن آن برای همگان است. حال اگر چند نفر از مسئولان به‌دلیل مسئولیت‌هایی که در حوزه بین‌الملل دارند از چنین شبکه‌ای استفاده می‌کنند به احتمال زیاد از مقامی اذن و مجوز گرفته‌اند و این‌گونه نبوده که ما برای آنها شبکه‌ای باز بگذاریم. احتمالا آنها نیز با همان روش‌های سایر مردم از این شبکه‌ها استفاده می‌کنند**

هنر - ادامه از صفحه ۹

سختی‌ها دلسردم نمی‌کند

چه شد تصمیم گرفتید کنسرت‌تان را از شهر شیراز آغاز کنید؟

دوست داشتم با توجه به ابعاد جهانی «ناگفته» این کنسرت را از شهری تاریخی که سمبل و نماد فرهنگ ایران به‌شمار می‌رود، آغاز کنم، به‌همین‌دلیل شیراز را انتخاب کردم. معتقدم شیراز رمانتیک‌ترین و درعین‌حال تاریخی‌ترین شهر جهان است. سعی کردم با انتخاب این شهر، فرهنگ کهن ایرانی را بیشتر و بهتر به مخاطب معرفی کنم.

یکی از انتقادهایی که به آلبوم «ناگفته» می‌شود، نحوه اجرای ویلن‌سل است، چراکه منتقدان بر این باورند این قطعه تحت‌تأثیر سه‌تار قرار گرفته و چون شما نوازنده سه‌تار هستید، قالب اجرای ویلن‌سل را هم به سه‌تار نزدیک کردید درحالی‌که به لحاظ موسیقایی آنها ارتباطی به هم ندارند...

این نقد به نظرم خنده‌دار است. تمام موسیقی‌هایی که ما در جهان می‌شنویم به‌خودی‌خود به وجود نیامده و متأثر از عواملی هستند که در رأس آن، دانش و آموخته‌های ذهن آهنگ‌ساز قرار دارد. به‌همین‌دلیل دور از ذهن نیست در قطعاتی که من هم می‌سازم، ردپای موسیقی و فرهنگ ایرانی در آن وجود داشته باشد. عجیب است که این دوستان به پایبندی و تأثیرپذیری من از فرهنگ اصیل ایران در موسیقی‌ام نیز انتقاد می‌کنند. شاید برای‌تان جالب باشد که یکی از پراقبال‌ترین قطعات ناگفته همان تک‌نوازی ویلن‌سل است؛ چون آن اثر، فرزندی است که از تلفیق دستگاه نوا و پایبندی به اصول موسیقی کلاسیک متولد شده است. اگر از جنبه احساسی کسی این قطعه را نمی‌پسندد، موضوع دیگری است، اما تأثیرپذیری این قطعه از سه‌تار و سنتور یک بهانه‌جویی بیش نیست.

یکی از ایرادهای دیگر به آلبوم «ناگفته» این است که بیشتر به موسیقی پاپ شباهت دارد و در آن رنگ‌وبویی از موسیقی کلاسیک وجود ندارد...

مینی‌مال شلخته؟! (باخنده) من معنای این اصطلاح را درک نمی‌کنم. خوشحالم که برخی از دوستان هرروز و هر ساعت و هر لحظه اصطلاحات موسیقایی جدیدی را به موسیقی ما اضافه می‌کنند و حاصل زحمات دیگران را زیر سؤال می‌برند. واقعا من درباره انتقادی چنین احساسی و بی‌پایه چه جوابی باید بدهم؟

عده‌ای بر این باورند، قطعه «ناگفته» به موسیقی پاپ شباهت دارد و در آن رنگ‌وبویی از موسیقی کلاسیک وجود ندارد.

پاپ!؟ یکی از اصلی‌ترین مشخصه‌های موسیقی پاپ شعرهای مردمی و عاشقانه با حس‌های نوستالژیک است که موسیقی آن نیز از دو یا نهایتا سه خط ملودیک و هارمونیک تشکیل شده باشد. «ناگفته» سوئیتی است ۲۰ دقیقه‌ای برای آواز سلو و گروه کر که در سرتاسر این قطعه شاید برای اولین‌بار حتی از یک کلمه یا لغت استفاده نشده است، آواز آن همانند ساز و هارمونی گروه کر در بعضی از قسمت‌ها از ۸، ۹ خط مجزا تشکیل شده است. با این اوصاف بر چه مبنایی می‌توان این قطعه را پاپ نامید؟ در ضمن اثری که در شاخه کلاسیک کمپانی سونی انتشار پیدا کرده است و همین‌طور در رده‌بندی سایت بیلبورد در قسمت کلاسیک و کلاسیک سنتی رتبه شماره یک موسیقی را به دست آورده و در نهایت در هفت شاخه به مرحله نهایی جوایز «گرمی» راه پیدا کرده، کلاسیک نیست و پاپ به‌شمار می‌رود! یعنی رؤسای کمپانی سونی که از بزرگان موسیقی دنیا به‌شمار می‌روند و منتقدان سایت جهانی بیلبورد و در نهایت اعضای آکادمی موسیقی «گرمی» همگی به اشتباه یک اثر پاپ را در شاخه کلاسیک تقسیم‌بندی کرده‌اند، ولی یکی از عزیزان که تنها چند هفته کلاس موسیقی رفته است، متوجه پاپ‌بودن این قطعه شده است! واقعا نمی‌دانم در برابر چنین نقدهای غیرمنطقی و بی‌پایه‌ای چه بگویم. تنها آرزوی عشق، آرامش و مطالعه بیشتر را برای این دوستان دارم.

پاسخ‌تان به این انتقاد چیست که آلبوم شما مشخصات یک سمفونی را ندارد؟

مگر من در جایی گفته بودم که «ناگفته» سمفونی است. «سمفونی رومی» عنوان یک پروژه است، نه نام یک اثر سمفونیک بر مبنای اشعار مولانا. بارها دراین‌باره صحبت کردم و این مسئله را به عناوین مختلف توضیح دادم. بااین‌توصیف، «ناگفته» اولین اثر پروژه سمفونی رومی است و من تا آخر عمرم هر اثری را که منتشر کنم در قالب «سمفونی رومی» خواهد بود. نام پروژه سمفونی رومی سمبلی از فرهنگ شرق و غرب است. سمفونی در غرب از واژه «سیمفونیا» به معنای گروهی هنرمند که در کنار هم موسیقی می‌نوازند می‌آید و رومی «مولانا جلال‌الدین بلخی» هم فرهنگ شرق را نمایندگی می‌کند.

موضوعی که مدتی پیش جنجال‌های زیادی را به‌پا کرده بود، ادعای شما مبنی بر نامزدشدن «ناگفته» برای دریافت «گرمی» بود درحالی‌که وقتی نامزدهای نهایی را اعلام کرده بودند، اسم شما در آن فهرست نبود، هرچند با یک جست‌وجوی ساده در صفحه رسمی شما در فضای مجازی می‌شد به این نکته پی برد که شما به این نکته اشاره نکردید؟

بله، برای خودم هم جای تعجب داشت، همان‌طورکه می‌دانید ناگفته در هفت شاخه به مرحله نهایی جوایز «گرمی» راه پیدا کرده بود که این تعداد، بالاترین تعداد یک اثر کلاسیک در سال ۲۰۱۴ بود؛ اما در انتها به‌عنوان پنج نامزد نهایی به مرحله نهایی راه پیدا نکرد. همان‌طورکه اشاره کردید دو ماه قبل از اعلام پنج نامزد نهایی گرمی، من در صفحه مجازی خودم اعلام کرده بودم «ناگفته» در هفت شاخه شانس این را خواهد داشت که به مرحله پنج نامزد نهایی راه پیدا کند، اما همان‌جا نیز اشاره کرده بودم که ممکن است بنا به دلایلی این اتفاق رخ ندهد، در نهایت روزی که پنج نامزد نهایی گرمی اعلام شد، متنی نوشتم که «ناگفته» نتوانست جزء پنج کاندیدای آخر باشد و من شرمنده مردم شدم؛ ولی دوستان از صحبت‌های دو ماه قبل من سوءاستفاده کردند و این موضوع را طوری جلوه دادند که انگار من مدعی شدم که ناگفته کاندیدای جایزه گرمی در هفت شاخه شده است.

پیش‌تر هم موسیقی ایران نامزد جایزه «گرمی» شده است...

بله، ما چند کاندیدا در قسمت موسیقی جهان داشتیم. هرچند با تمام ارزشی که برای کاندیداهای این بخش وجود دارد نباید این نکته را نادیده گرفت که در این قسمت، شرکت‌کنندگان بیشتر از کشورهایی آفریقایی و آسیایی نظیر افغانستان، عراق و... هستند. اما وقتی فردی در بخش کلاسیک شرکت می‌کند باید با بزرگ‌ترین آهنگ‌سازان موسیقی جهان رقابت کند. دوست ندارم این موضوع را چندان حاشیه‌ای کنیم و سخن را کوتاه می‌کنم، به‌هرحال کاندیداشدن در این شاخه از کشوری مانند ایران کار ساده‌ای نیست.

تاآنجاکه می‌دانم نامزدشدن در بخش کلاسیک جایزه «گرمی» جزء سخت‌ترین بخش‌های این رقابت است...

همین‌طور است. حضور در بخش کلاسیک جایزه گرمی کار ساده‌ای نیست؛ چراکه به‌جز رأی‌دهندگان اصلی که منتقدان موسیقی هستند و رأی آنها تعیین‌کننده است، یک هیأت ژوری اضافه که متشکل از بهترین‌های موسیقی هستند، تصمیم نهایی را در این شاخه می‌گیرند. همان‌طورکه در خبرها هم آمده بود، در سال ۲۰۱۴ و زمانی که «ناگفته» در این رقابت قرار گرفت، بسیاری از اسطوره‌های موسیقی کلاسیک جهان همانند فیلیپ گلاس و جان آدمز هم آلبوم‌هایی را روانه بازار کرده بودند که در نهایت هم برنده شدند.

به‌عنوان سؤال آخر، این‌طورکه در خبرها آمده است شما این روزها در تدارک آلبوم جدیدتان هستید. درست است؟

بله، اجازه بدهید خبرهای مربوط به این آلبوم را به‌عنوان یک سورپرایز نگه دارم. بعد از پایان تور کنسرت‌ها، خبرهای مربوط به آلبوم را منتشر خواهم کرد.

نگاه

جرم‌شناسی در دنیای اپلیکیشن‌ها

شاهپور دولتشاهی*

● در ابتدا فقط صحبت از رایگان‌بودن انتقال پیام‌ها بود و سپس انواع خدمات جانبی ارائه‌شده توسط بک‌آپ، مانند امکان ارسال آیکون‌ها و سپس عکس‌ها و سپس پیام صوتی لحظه‌ای و سپس تماس صوتی‌وتصویری آنلاین و تا اینکه کم‌کم بر اثر کثرت سوءاستفاده‌ها و نقض حریم‌های شخصی که متأسفانه بعضا به معضلات خانوادگی و حتی جرائم ناموسی نیز بدل شد، بحث رعایت‌نکردن حریم خصوصی افراد در اتاق‌های گفت‌وگوی اپلیکیشن‌های موبایلی به علت نمایان‌بودن شماره تلفن افراد حاضر در یک گروه مطرح شد و فاجعه آنجا بود که حتی اگر کاربری خود مُبادی بسیاری مسائل می‌بود و با احتیاط و شناخت قبلی از هدف و اعضای یک گروه، به آن وارد می‌شد، اما وقتی به‌ناگاه، شخص دیگری و معمولا بدون اجازه (نظیر آنچه در گروه‌های تبلیغاتی مانند تورهای لحظه آخر یا حراج‌های لباس و... اتفاق می‌افتاد)، به یک گروه دعوت می‌شد و ناگاه، شماره تلفن به همراه عکس پروفایلش در اختیار حداقل ۹۹ نفر دیگر (فقط از یک گروه) قرار می‌گرفت و ناگفته پیداست اگر تصویر پروفایل، خانمی را حتی در متعارف‌ترین شرایط نشان می‌داد، چه رخ می‌داد.

شرایط قدری بهتر شد و محبوب‌ترین اپلیکیشن موبایلی که در لغت‌نامه محاوره‌ای مردم، برای خود دارای یک «فعل» مشخص شده بود (برام وایبر کن... . Vibeme) به لحاظ همین رعایت‌نکردن حریم خصوصی و رعایت‌نکردن محرمانگی شماره تلفن اشخاص، از محبوبیت افتاد و جای خود را به خلفِ امین خود، تلگرام سپرد. تلگرام از این بابت که از شماره تلفن اعضای گروه‌ها محافظت می‌کرد، به‌سرعت جای خود را باز کرد و البته سرعت انتقال پیام‌ها و امکان ساختن استیکرها (که بعدا و بازهم به دلیل سوءاستفاده‌های فراوان برای کاربران ایرانی غیرفعال شد) و همچنین ظرفیت هر اتاق که دو برابر وایبر (۲۰۰ نفر) بود نیز از دیگر دلایل مقبولیت تلگرام بود. اما درست به موازات همین تحولات و نگرانی‌های حریم خصوصی، که انتظار می‌رفت عامه کاربران را به مخاطرات این‌گونه اتاق‌های گفت‌وگو واقف کرده باشد، متأسفانه برخی محیط‌های موبایلی زمینه‌ساز انواع مخاطرات و ناهنجاری‌ها می‌شد که نمونه بارز آن، اپلیکیشن «وی چت» بود. هرکجا وارد می‌شدی پیر و جوان، زن و مرد، مجرد و متأهل، در حال «شِیک‌کردن» بودند و تنها معیار ارتباط نیز عکس‌های آنچنانی و این‌چنینی در پروفایل‌ها بود که اغلب این تصاویر یا به‌طورکلی غیرواقعی یا به‌نحوی عکاسی یا دستکاری شده بود که هیچ شباهتی از آن با صاحب عکس باقی نمانده بود. در هر «تکان» تعدادی کاربر ظاهر می‌شدند و بلافاصله می‌شد با هر یک مرتبط شد و چه اتفاق‌ها که نیفتاد و چه زندگی‌ها که بر باد نرفت و چه خانواده‌هایی که از هم نپاشید و چه پرونده‌های قضائی که تشکیل نشد... اما خوشبختانه یک‌بار هم که شده نهاد متولی با تفکر صحیح و آسیب‌شناسانه و به دور از هیجانات و فیلترینگ‌های فله‌ای، این سرویس را از دسترس کاربران خارج کرد و با این پدیده ناهنجار ضداجتماعی که هیچ ره‌آوردی جز تخریب هنجارهای خانواده و اجتماع نداشت، به روش سلبی هم که شده، مبارزه کرد. متأسفانه بار و برِ تازه‌ای رسیده و همان سازوکار خانمان‌برانداز اینک تحت نام «بی‌تاک» جولانگر فضای مجازی است و با تغییراتی ساختاری، عینا در حال پدیدآوردن همان فجایع و ناهنجاری‌هاست. «بی‌تاک» پدیده‌ای به‌مراتب مخرب‌تر و ویرانگرتر از همنوعان خود است، با قابلیت‌هایی مانند ارسال پیامی که فقط برای مدت‌زمان محدود و قابل تنظیم از سوی فرستنده، روی نمایشگر شخص گیرنده ظاهر شده و پس از آن به‌طور کلی ناپدید می‌شود و امکان هرگونه پیگیری و اثبات ارسال پیام‌ها را از میان برداشته است. ناگفته نماند به علت وجود سرورهای این‌گونه اپلیکیشن‌ها در کشورهایی که فاقد قراردادهای همکاری پلیسی و قضائی با کشورمان هستند و در صورت وقوع جرائم (به‌ویژه ناموسی و اخلاقی)، امکان پیگیری‌های قضائی دشوار می‌شود، حضور افراد، به‌ویژه بانوان در این محیط‌ها، همواره می‌تواند با تهدیدهایی همراه باشد ازجمله انتشار عکس‌های اشخاص یا ساختن پروفایل جعلی به نام شخص دیگر و منتشرکردن عکس‌های قربانی همراه متن‌هایی مبنی بر امکان برقراری روابط نامشروع که تاکنون نیز فجایع بزرگی را رقم زده است. خوشبختانه نهاد متولی در سیر تکاملی خود و با پرهیز از اقدامات سلبی جمعی، از فیلترینگ اپلیکیشن‌های مفید مانند تلگرام و اینستاگرام خودداری کرده و فقط محتواهای مجرمانه را به صورت گزینشی از دسترس خارج می‌کند، اما اکنون وقت آن رسیده تا بار دیگر و تا هنوز آتش اپلیکیشن‌هایی چون «بی‌تاک» و امثال آن دوباره شعله‌ور نشده، ورودی دوباره به عرصه کرده و به‌طورکلی این سرویس‌ها را از دسترس خارج کرده و این بازار مکاره و خانمان‌سوز را از پای‌بست بسوزانیم.

*وکیل دادگستری و پژوهشگر در حقوق کیفری فناوری اطلاعات و ارتباطات